

แนวทางการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ขององค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นในจังหวัดมุกดาหาร

**Approaches for preparing in to ASEAN Economic Community (AEC) of The Local
Administration in Mukdahan province**

ยุทธศาสตร์ หน่อแก้ว (Yutasat Norkaew)* ดร.ศิวัช ศรีโกกลางกุล (Dr.Siwach Sripokangkul)**

บทคัดย่อ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นนิติบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด จึงสามารถมองเห็นปัญหาของพื้นที่ได้ดีกว่าหน่วยงานอื่นๆ ทั้งนี้ การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ถือเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นพัฒนาการใหม่ของภูมิภาค ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินการเตรียมความพร้อมทางด้านต่างๆ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมตามสภาพบริบทของแต่ละท้องถิ่น การวิจัยในครั้งนี้ มุ่งศึกษาแนวคิดและข้อเสนอแนะจากผู้ปฏิบัติงานทางด้านที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจของจังหวัดมุกดาหาร ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยพิจารณาจากบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบตามตำแหน่ง ผลการศึกษา พบว่า การเตรียมความพร้อม ประกอบไปด้วย 5 แนวทาง ดังนี้ การปรับทัศนคติของผู้บริหารท้องถิ่น การส่งผู้ใต้บังคับบัญชาเข้าฝึกอบรมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การตั้งงบประมาณประจำสำหรับโครงการอาเซียน การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ และการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างบูรณาการ

ABSTRACT

The Local government entities are dealing with the most citizens intimately, so all problems of the area can see clear more than the other institutes. As the ASEAN Economic Community (AEC) is now the main issue and important because it is a new region development. Therefore, the local governments must continue a various type of the preparing in order to appropriate with the local context. This research is about study the ideas and suggestions from the performer who work related to the economy of the province. The research used in-depth interviews as a method by considered from the roles and responsibilities in a position. From a result, a preparation consists of 5 ways included with attitude adjustment of the local administration, Sending subordinates for training with the relevant institute, and Setting budgets for the ASEAN project to build up the cooperation network with the other working cooperate institutes integration.

คำสำคัญ: แนวทางการเตรียมความพร้อม ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดมุกดาหาร

Key Words: Approaches for preparing, ASEAN Economic Community (AEC), Local government, Mukdahan Province

*นักศึกษา หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

**ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บทนำ

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nation-ASEAN) เป็นองค์กรที่มีความสำคัญภายในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (South East Asian) และทวีปเอเชีย (Asia) เนื่องจากช่วยเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมาชิกให้มีความแน่นแฟ้นใกล้ชิดกันมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันได้มีการจัดตั้งองค์กรระหว่างประเทศระดับภูมิภาคขึ้นมาใหม่ในนาม “ประชาคมอาเซียน” (ASEAN Community-AC) ประกอบไปด้วย 3 เสาหลัก ดังต่อไปนี้ (กระทรวงการต่างประเทศ, 2554)

1. ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community-APSC) จะเน้นทางด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมาชิก เพื่อต้องการทำให้ภูมิภาคอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข โดยสามารถแก้ไขปัญหา และอุปสรรคต่างๆ ได้ ด้วยการใช้หลักสันติวิธีและยึดมั่นในหลักความมั่นคงรอบด้านจนเกิดเป็นความไว้วางใจซึ่งกันและกัน รวมถึง เสริมสร้างความมีเสถียรภาพทางการเมือง และความมั่นคง (กระทรวงการต่างประเทศ, 2554)

2. ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community-ASCC) จะเน้นการพัฒนาในด้านสังคมและวัฒนธรรม เพื่อสร้างความมั่นคงทางสังคม (social security) และสร้างเสริมความรู้สึกร่วมกันภายในภูมิภาค จึงทำให้เกิดความเป็นเอกภาพทางด้านวัฒนธรรมอีกทางหนึ่งเกิดขึ้น และยังเน้นการส่งเสริมความร่วมมือในด้านต่างๆ ได้แก่ การพัฒนาสังคมโดยเน้นการบูรณาการ ขยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในทุกๆ ระดับของสังคม การพัฒนาการศึกษาในระดับขั้นพื้นฐาน การฝึกอบรมอาชีพ การพัฒนาความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การเสริมทักษะการทำงาน และการคุ้มครองทางสังคม โดยการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ทำให้คนในสังคมมีความรู้ในหลายๆ ด้าน จึงเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ และการส่งเสริมความร่วมมือในด้านสาธารณสุข เช่น การป้องกันและ

ควบคุมโรคติดต่อ ความปลอดภัยด้านอาหาร เป็นต้น รวมถึง การจัดการปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อม และการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้เกิดความยั่งยืนในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด ตลอดจน ส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเขียน นักคิด และศิลปินที่อาศัยอยู่ในภูมิภาคให้ได้มีการแลกเปลี่ยน แสดงความคิดเห็น รวมถึง เสนอผลงานระหว่างกัน เพื่อพัฒนาผลงานใหม่ๆ ที่มีคุณภาพต่อไป (กระทรวงการต่างประเทศ, 2554)

3. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community-AEC) วัตถุประสงค์ได้ถูกกำหนดไว้ภายในวิสัยทัศน์อาเซียน 2020 ซึ่งมีจุดมุ่งหมายต้องการให้ประเทศภายในภูมิภาคได้มีการรวมตัวกันทางด้านเศรษฐกิจ และสามารถแข่งขันกับกลุ่มองค์กร หรือประเทศมหาอำนาจต่างๆ ภายนอกภูมิภาคได้ รวมทั้ง ต้องการให้อาเซียนมีการรวมตัวกันเป็นตลาด และฐานผลิตเดียวกัน ทำให้เกิดการค้าขายระหว่างกันภายในภูมิภาคมากขึ้น และยังมีกำหนดมาตรการใหม่ๆ โดยมุ่งเน้นให้เกิดการไหลเวียนอย่างเสรีของสินค้า การบริการ และการพัฒนาทางเศรษฐกิจให้เกิดความมั่นคงยั่งยืน (กระทรวงการต่างประเทศ, 2554)

เสาหลักด้านเศรษฐกิจถือเป็นพัฒนาการใหม่ของภูมิภาคที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน ส่งผลทำให้บรรดานักลงทุนต่างพากันขยายอาณาจักรธุรกิจของตนเองให้มีขนาดใหญ่ขึ้น เพื่อรองรับการเข้าสู่อาเซียน ในปี พ.ศ.2558 (ค.ศ.2015) ทั้งนี้ องค์กรระหว่างประเทศอื่นๆ รวมถึง ประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ เช่น สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น จีน เป็นต้น ต่างให้ความสนใจและจับตามองภาพรวมของการเปลี่ยนแปลงที่กำลังเกิดขึ้นเป็นพิเศษ เพราะขนาดเศรษฐกิจของภูมิภาคกำลังเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยพิจารณาได้จากมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ต่อประชากรอาเซียน (สำนักนโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย, 2555) นอกจากนี้ แผนการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจ

อาเซียน (AEC Blueprint) ได้เน้นการบูรณาการร่วมกัน 4 ด้าน ได้แก่ การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของอาเซียน การเป็นภูมิภาคที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน และการเป็นภูมิภาคที่บูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลกได้อย่างสมบูรณ์ (ไชยวัฒน์ คำชู และ ณัชชาภัทร อุ่นตรงจิตร, 2555)

ประเทศไทยมีแนวทางการเตรียมความพร้อมที่ได้ระบุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ซึ่งเป็นแผนพัฒนาฯ ฉบับปัจจุบัน โดยเป็นแนวทางการเตรียมความพร้อมในเชิงนโยบายสำหรับยุทธศาสตร์ต่างๆ ในระดับชาติ (สำนักนโยบายและแผนสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย, 2555) สำหรับการเตรียมความพร้อมของภาคตะวันออกเฉียงเหนือหรือภาคอีสานนั้น จังหวัดขนาดเล็กที่มีความน่าสนใจและเป็นจุดยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ จังหวัดหนองคาย จังหวัดนครพนม และจังหวัดมุกดาหาร โดยเป็นเมืองพื้นที่ติดชายแดนที่มีสะพานข้ามแม่น้ำโขงเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่น และยังเป็นเมืองหน้าด่านของอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงอีสานตอนบนที่มีอาณาเขตติดกับประเทศเพื่อนบ้าน (ลาว) รวมถึง มีเส้นทางคมนาคมขนส่งทางบกที่สามารถเชื่อมโยงไปได้ไกลจนถึงประเทศเวียดนาม และประเทศจีนตอนใต้อีกด้วย เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้ว ทุกภาคส่วนในสังคมต่างเฝ้าจับตามองความเคลื่อนไหวของ 3 จังหวัดพื้นที่ติดชายแดนดังกล่าวเป็นระยะๆ เพื่อจะได้ทราบถึงความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างเป็นพลวัตของแต่ละพื้นที่ ซึ่งมีบริบทแตกต่างกันไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งจังหวัดมุกดาหารที่ได้กลายเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษหนึ่งของภาคอีสานและ 1 ใน 5 ของประเทศในระยะแรกตาม แถลงผลการประชุมของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) โดยมี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นประธานการประชุม (ทีมข่าวภูมิภาค, 2557)

การที่จังหวัดมุกดาหารจะกลายเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ได้ช่วยเสริมสร้างบรรยากาศของการค้าการลงทุนภายในจังหวัดให้มีความคึกคักขึ้นเกิดขึ้นเป็น

อย่างมาก โดยเห็นได้จากการสร้างห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ขึ้นหลายแห่งภายในระยะเวลาไม่กี่ปีที่ผ่านมา ดังนั้น เมื่อพิจารณาอย่างถี่ถ้วนแล้ว จังหวัดมุกดาหารจะกลายเป็นตลาดการค้าขนาดใหญ่แห่งใหม่ในอาเซียนได้อย่างแน่นอน อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี จังหวัดจะต้องมีแนวทางการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ทั้งจากหน่วยงานภาครัฐ (ส่วนกลาง) ภาคเอกชน ภาคประชาชน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นหน่วยงานที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด และจะต้องมีแนวทางที่เหมาะสมเพื่อนำไปปฏิบัติให้สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจ และมุ่งศึกษาถึงแนวคิดและข้อเสนอแนะจากหน่วยงานที่ได้ปฏิบัติงานทางด้านที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจของจังหวัดมุกดาหาร เพื่อหาวิธีการและแนวทางที่เหมาะสมให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดมุกดาหาร ได้ใช้เป็นทางเลือกในการเตรียมความพร้อมสำหรับการบริหารจัดการท้องถิ่นในพื้นที่ของตน เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) และผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการศึกษาในครั้งนี้ จะเป็นการสร้างแนวทางให้แก่องค์กรปกครองส่วนทั้งภายในและภายนอกจังหวัดที่อยู่ในพื้นที่ติดชายแดน เช่น จังหวัดหนองคาย และจังหวัดนครพนม เป็นต้น รวมถึง หน่วยงานอื่นๆ ทั้งภายในและภายนอกจังหวัด เพื่อจะได้นำผลการศึกษาที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมตามบทบาทหน้าที่ของตนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิดและข้อเสนอแนะจากหอการค้าจังหวัดมุกดาหาร สภาอุตสาหกรรมจังหวัดมุกดาหาร รวมถึง สำนักงานการท่องเที่ยว และกีฬาจังหวัดมุกดาหารที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดมุกดาหาร
2. เพื่อหาวิธีการและแนวทางที่เหมาะสมให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดมุกดาหาร

ได้นำไปดำเนินการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

วิธีการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้คำสำคัญ โดยพิจารณาจากลักษณะของบทบาทหน้าที่ตามความรับผิดชอบ และได้ปฏิบัติงานโดยตรงในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจของจังหวัดมุกดาหาร จำนวนรวม 3 คน สามารถแบ่งข้อมูลที่ได้ใช้ดำเนินการศึกษาออกมาได้ 2 ประเภท ดังต่อไปนี้ 1) ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้เครื่องมือในการศึกษาเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ใช้สัมภาษณ์ ประธานหอการค้าจังหวัดมุกดาหาร ประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัดมุกดาหาร รวมถึง ท่องเที่ยว และกีฬาจังหวัดมุกดาหาร 2) ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารชนิดต่างๆ เช่น เอกสารวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง บทความ วารสาร วิทยานิพนธ์ รายงานการศึกษาอิสระ ตลอดจน เอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และลงพื้นที่จริง โดยวิเคราะห์ข้อมูลเชื่อมโยงกับแนวคิดทฤษฎี วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึง ความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ต่างๆ เข้าด้วยกัน

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง แนวทางการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดมุกดาหาร เป็นการท้าววิจัยเชิงคุณภาพ ผลการศึกษาที่ได้มาจากการสนทนของผู้ให้คำสำคัญ 3 ท่าน โดยสามารถแบ่งแนวคิดและข้อเสนอแนะจากผู้ปฏิบัติงานทางด้านที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจของจังหวัดมุกดาหาร ออกมาได้เป็น 3 หน่วยงาน ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและข้อเสนอแนะจากหอการค้าจังหวัดมุกดาหาร

สมศักดิ์ ศรีบุญเรือง (2557) รองประธานฝ่ายการท่องเที่ยวและวัฒนธรรมหอการค้าจังหวัดมุกดาหาร ได้กล่าวไว้ว่า

“มุกดาหารเรามีสมาคมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมุกดาหารอยู่แล้ว เราก็จะลงไปส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยแนะนำภาครัฐ เราก็เป็นกรรมการส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยว เราก็วางแผนว่าการท่องเที่ยวจะเป็นการเชื่อมโยงศิลปวัฒนธรรมเชื่อมโยงกับเพื่อนบ้าน ใกล้ชิดกัน เชื่อมเส้นทางธรรมะ เราเรียกว่าเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เช่น ไหว้พระธาตุพนม ปัจจุบันเรากำลังสร้างพระใหญ่เฉลิมพระเกียรติเรื่องธรรมชาติก็จะมีภูผาทิพย์ ก็จะรวมเป็นอันเดียวกัน”

จากแนวความคิดดังกล่าว การท่องเที่ยวของจังหวัดมุกดาหารควรมีความหลากหลายและสามารถเชื่อมโยงไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ให้ครอบคลุมอย่างทั่วถึงได้ โดยสร้างสโลแกนของการท่องเที่ยวไว้ว่า “เส้นทางท่องเที่ยวสายวัฒนธรรม” ซึ่งต้องมีการวางแผนอย่างเป็นระบบโดยร่างเป็นโครงการไว้เพื่อนำมาพิจารณาร่วมกัน ยกตัวอย่างเช่น เริ่มต้นการเดินทางช่วงเช้าจากจังหวัดมุกดาหารเพื่อไปนมัสการพระธาตุพนม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ช่วงบ่ายกลับเข้ามานมัสการพระใหญ่เฉลิมพระเกียรติอำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร และเดินทางต่อไปยังอุทยานแห่งชาติภูผาทิพย์ ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีชื่อเสียงของจังหวัด เป็นต้น ดังนั้นภาครัฐ (ส่วนกลาง) ต้องเข้ามาช่วยบริหารจัดการอย่างเป็นระบบภายใต้การสนับสนุนงบประมาณโดยตรงให้กับการท่องเที่ยวของจังหวัดอย่างเหมาะสมโดยทำเป็นงบประมาณประจำให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

นอกจากนี้ สมศักดิ์ ศรีบุญเรือง (2557) รองประธานฝ่ายการท่องเที่ยวและวัฒนธรรมหอการค้าจังหวัดมุกดาหาร ยังได้เล่าถึงประสบการณ์ที่เคยไป

ศึกษาคุณงามขงมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยกล่าวไว้ว่า

“จากการที่เป็นกรรมการสภาเมื่อ 2-3 ปีก่อนผมได้ไปดูงานที่อเมริกา เขาถามผมว่าลูกค้ำคุณคือใครทุกคนตอบว่าเป็นนักศึกษา ถูกแล้ว ฉะนั้นสภาหรืออาจารย์ต้องเก่งกว่านักศึกษา เขาบอกว่า ฉะนั้นครูที่สหรัฐอเมริกาคุณ ต้องไปทำงาน เพื่อจะเอาประสบการณ์มาสอนนักศึกษา ฉะนั้นเราจะต้องเลิกเรื่องเส้น เรื่องสาย จะต้องพัฒนาบุคคลที่มีความสามารถ การทำงานบูรณาการให้ทุกคนมีส่วนร่วมให้เหมือนองค์กรเอกชนคือ ถ้าคุณเป็นเลขา อบต. คุณต้องมีความรู้ ต้องส่งไปอบรมเรื่องเลขา ถ้าโยธาคุณต้องรู้เรื่องทฤษฎีและปฏิบัติอย่างน้อยต้องไปอบรมหอการค้าเรามีการอบรมตลอดเวลา แล้วเราก็มารวมการร่วมกันให้ทุกคนออกความคิดเห็น ไม่ใช่เป็นใหญ่แล้วสั่งอย่างเดียว อันนี้เป็นการบริหารจัดการเป็นแบบบูรณาการนะครับ” และยังได้กล่าวเพิ่มเติมถึงเรื่องการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างบูรณาการว่า

“หนึ่งคือเรามีเป้าหมาย อันที่สอง เป้าหมายต้องนำมาพัฒนา ร่วมกัน อันนี้สำคัญ คือ MOU นี้จะต้องมีความเคลื่อนไหว มีผลเกิดการร่วมมือกัน ไม่ใช่อยากจะเป็น MOU ก็ทำ เช่น คุณอยู่เทศบาลคำชะอี แล้วคุณก็อยากจะเชื่อมโยงกับหนองสูง ทีนี้คุณต้องการอะไร ต้องการเกษตรอินทรีย์ก็ต้องไปทำงาน ร่วมกัน ไปพัฒนา ร่วมกัน”

กล่าวโดยสรุป การทำงานร่วมกันอย่างบูรณาการต้องเริ่มมาจากการพัฒนาบุคลากรที่ดำรงตำแหน่งอยู่ให้ได้รับการอบรมเพิ่มเติม โดยส่งบุคลากรเหล่านั้นไปร่วมอบรมใน โครงการต่างๆ ที่เหมาะสมกับตำแหน่ง ทางหอการค้าจังหวัดมุกดาหารก็เป็นอีกหนึ่งหน่วยงานที่มีการฝึกอบรมอยู่ตลอดทั้งปี ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถส่งบุคลากรเหล่านั้นเข้ามาฝึกอบรมได้ ถือเป็น การบูรณาการร่วมกันในด้านการฝึกอบรมไม่ว่าจะเป็นทางด้านภาษา ความรู้ หรือแนวทางในการปฏิบัติงาน จึงมีความเหมาะสมเป็น

อย่างยิ่งหากเกิดความร่วมมือกันอย่างบูรณาการภายในจังหวัด

อย่างไรก็ตาม สมศักดิ์ ศรีบุญเรือง (2557) ยังให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมอาชีพของท้องถิ่น โดยกล่าวว่าต้องริเริ่มเกิดขึ้นมาจากความต้องการของชุมชนก่อนเป็นอันดับแรก เพราะประชาชนจะสามารถบอกได้ว่าภายในชุมชนมีศักยภาพในการทำผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับอะไรได้บ้าง ซึ่งได้ให้แนวคิดและข้อเสนอแนะว่า

“แนวคิดผมนะ ที่ได้คิดมาอันดับแรกคือต้องให้เกิดความต้องการจากชุมชน จะให้มีการสำรวจก่อนว่าในชุมชนหน่วยนั้น ต้องถามชาวบ้านก่อน จะเป็นอะไร ต้องการอะไร แล้วมาว่าต้นทุนมันสามารถจะแปรเป็นผลิตภัณฑ์อาชีพได้ไหม อะไรที่มันจัดตั้งขึ้นแล้วมันจะยั่งยืน”

ดังนั้น การพัฒนาแรงงานท้องถิ่นจะต้องส่งเสริมให้เขากลายเป็นแรงงานที่มีฝีมือก่อนโดยผ่านกระบวนการทางการศึกษาในระดับสายอาชีพเป็นหลัก โดยสร้างเสริมศักยภาพของเขาตามความถนัดและส่งต่อแรงงานเหล่านี้เข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมหรือตลาดแรงงานต่อไป

2. แนวคิดและข้อเสนอแนะจากสภาอุตสาหกรรมจังหวัดมุกดาหาร

จันทร์ ตยวงคนนท์ (2557) ประธานอุตสาหกรรมจังหวัดมุกดาหาร ได้กล่าวถึงปัญหาหลักของท้องถิ่นที่ยังไม่สามารถส่งเสริมให้การสนับสนุนการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ได้อย่างเต็มที่ โดยกล่าวว่า

“หนึ่งวิสัยทัศน์ของผู้บริหารท้องถิ่น ไม่มีวิสัยทัศน์ในเรื่องนั้นๆ สองไม่มีที่ปรึกษาที่ดี สามขาดงบประมาณสนับสนุน”

ดังนั้น วิสัยทัศน์ของผู้บริหารท้องถิ่นมีความสำคัญต่อการดำเนินโครงการเป็นอย่างยิ่ง แม้ว่าจะมีที่ปรึกษาที่ดี และงบประมาณสนับสนุนที่เพียงพอ ก็ยังไม่เกิดประโยชน์เท่าที่ควร ถ้าหากผู้บริหารท้องถิ่นขาดวิสัยทัศน์ โดยผู้วิจัยได้ถามต่อว่าปัญหาเกิดจากสิ่ง

ที่ได้กล่าวมาข้างต้น ทำให้ไม่สามารถส่งเสริมท้องถิ่น ได้อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสนับสนุนงบประมาณให้กับท้องถิ่นใช่หรือไม่ ซึ่ง จันทร ตยวงคนนท์ (2557) ประธานอุตสาหกรรมจังหวัดมุกดาหาร ได้กล่าวตอบมาว่า

“ใช่ อาจเป็นเพราะผู้นำขาดวิสัยทัศน์”

เห็นได้ชัดว่าเป็นการตอบย้ำว่าวิสัยทัศน์ของผู้บริหารท้องถิ่นเป็นสิ่งที่มีความจำเป็น ภาครัฐ (ส่วนกลาง) จึงควรให้การสนับสนุนส่งเสริมโดยการขอความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ส่งบุคลากรเข้าร่วมการอบรมใน โครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) รวมถึง ผู้บริหารท้องถิ่นด้วย ถือเป็นเปิดโลกทัศน์ของบุคลากรและผู้บริหารท้องถิ่นให้เปิดกว้างออกมามากกว่าที่เป็นอยู่ ถ้าหากขาดแนวคิดก็ไม่สามารถสร้างเป็นวิสัยทัศน์ เพื่อนำไปสู่การวางแผนการเตรียมความพร้อมต่อการพัฒนาท้องถิ่นได้

นอกจากนี้ ยังได้กล่าวถึงเรื่องการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเล่าว่า

“ท้องถิ่นมีการจัดเก็บรายได้มาก ไม่ว่าจะป็นครัวเรือน ชยะ ป้าย หลายอย่างส่วนท้องถิ่นจัดเก็บได้ในขณะเดียวกัน มันก็เป็นการกระจายอำนาจได้อย่างแท้จริง”

เห็นได้ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการกระจายอำนาจมาจากภาครัฐ (ส่วนกลาง) โดยตรง จึงควรใช้อำนาจในการบริหารจัดการท้องถิ่นด้วยตนเองตามอำนาจที่ตนมีอยู่ และควรนำงบประมาณในส่วนนั้นมาใช้สำหรับการดำเนินโครงการส่วนหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการเปิดอาเซียนด้วย และยังได้กล่าวถึงเรื่องการส่งเสริมอาชีพ โดยกล่าวว่า

“การส่งเสริมอาชีพในท้องถิ่นเป็นเรื่องปัจจัยที่บอกลาย เนื่องจากความสามารถลักษณะนิสัย แล้วก็ความตั้งใจ มีความหลากหลาย เพราะฉะนั้นอยากแนะนำว่า คนที่มีความตั้งใจที่จะต้องการอาชีพ ก็ควรจะเข้าสู่ภาครัฐที่มีการพัฒนาทักษะ ด้านอาชีพ การ

อบรม ให้ส่วนท้องถิ่นใช้งบในการอบรมหรือส่งเสริมเขา”

แต่ปัญหาหลักคือเมื่อแรงงานเหล่านั้นได้สำเร็จการศึกษากลับมายังถิ่นฐานของตน ส่วนใหญ่จะไม่มาทำงานในท้องถิ่น แต่เลือกที่จะทำงานในเมืองใหญ่ๆ ทำให้ชุมชนท้องถิ่นขาดแคลนแรงงานที่มีศักยภาพเหล่านั้นไป สำหรับการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นภาครัฐ (ส่วนกลาง) จะต้องเข้ามามีส่วนในการดำเนินการโดยการบูรณาการร่วมกับภาคเอกชนต่างๆ ภายในจังหวัดหรือท้องถิ่นนั้นๆ เช่น ตั้งฐานเงินเดือนให้สูงขึ้นทัดเทียมกับเมืองใหญ่ จัดหางานตามความเหมาะสมของระดับการศึกษา และมอบทุนการศึกษา โดยสร้างเงื่อนไขให้กลับมาทำงานในท้องถิ่น เป็นต้น ทั้งนี้ ควรมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนท้องถิ่น (OTOP) เพื่อรองรับแรงงานท้องถิ่นให้ได้ประกอบอาชีพภายหลังจากสำเร็จการศึกษากลับมาแล้วด้วย โดยตามความคิดเห็นของ จันทร ตยวงคนนท์ (2557) ประธานอุตสาหกรรมจังหวัดมุกดาหาร กล่าวว่า

“วิถีชีวิตของคนต่างจังหวัด เรื่องการจะพัฒนา OTOP ให้ดี แล้วก็ป็นจุดขายของท้องถิ่นที่นั่น ก็ต้องมีการพัฒนารูปแบบ ในการพัฒนาจะต้องมีบุคคลที่มีความรู้จริงมาช่วยเหลือ มีที่ปรึกษา แล้วก็ยังมีงบประมาณ มีคอนเน็คชั่นที่ต้องเชื่อมโยงให้เขา ไม่ใช่ให้เขาทำเอง เช่น สถาบันออกแบบสินค้า OTOP ไม่ใช่ให้งบประมาณ 2 หมื่น ไปพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ มันทำอะไรไม่ได้ แต่ถ้าคุณมีสถาบันที่จะออกแบบให้เขา มีการจ้างงาน เขาก็จะมีคนช่วยให้มีประสิทธิภาพ”

นอกจากนี้ ยังกล่าวถึงเรื่องการส่งเสริมการสร้างทักษะทางภาษาอย่างบูรณาการด้วย โดยกล่าวว่า

“การเข้า AEC การฝึกภาษา ทักษะ เป็นเรื่องที่ดีมาก น่าส่งเสริม ทีนี้จะให้ระดับจังหวัดส่งเสริมอย่างเดียวไม่ได้ ก็ต้องให้ส่วนท้องถิ่นช่วยส่งเสริม ซึ่งส่งเสริมมันไม่มีอะไรเสียหาย”

จากคำกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การฝึกทักษะทางภาษาเป็นเรื่องที่จำเป็นก่อนเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) อย่างเป็นทางการในปี พ.ศ.

2558 (ค.ศ.2015) การสร้างเสริมศักยภาพทางภาษาให้แก่บุคลากรและประชาชนในท้องถิ่น จึงเป็นการส่งเสริมที่ไม่ได้สร้างปัญหาอะไรให้แก่ท้องถิ่น อีกทั้งยังส่งผลดีต่อผู้เข้ารับการศึกษาอบรมในระยะยาวอีกด้วย อย่างไรก็ตาม ทุกฝ่ายต้องทำงานร่วมกันอย่างบูรณาการ เนื่องจากการฝึกอบรมทางภาษา จะให้มาฝึกอบรมที่แห่งใดแห่งหนึ่งเพียงแห่งเดียวไม่ได้ เพราะประชาชนที่จะเข้าร่วมอบรมอาจจะอยู่ห่างไกลจากสถานที่ฝึกอบรม ทำให้ไม่ได้รับความสะดวกในการเดินทาง ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินโครงการฝึกอบรม เพื่อช่วยส่งเสริมทักษะทางภาษาด้วยอีกทางหนึ่ง โดยการเชิญวิทยากรชาวต่างชาติหรือผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษาต่างๆ เข้ามาภายในพื้นที่ เพื่อให้การอบรมแก่บุคลากรและประชาชน จึงถือเป็นการช่วยแบ่งเบาภาระของภาครัฐ (ส่วนกลาง) และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอีกทางหนึ่งด้วย

3. แนวคิดและข้อเสนอแนะจากสำนักงานการท่องเที่ยว และกีฬาจังหวัดมุกดาหาร

พิเชฐ เคะชะคำกู (2557) ท่องเที่ยว และกีฬาจังหวัดมุกดาหาร ได้กล่าวไว้ว่า

“ถ้าเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของจังหวัดมุกดาหาร เราจะแจ้งทุกแห่งให้มีความพร้อมในการพัฒนาบุคลากรเพื่อเป็นการรองรับเข้าสู่ AEC โดยเฉพาะเรื่องภาษา จัดอบรมภาษาทางอาเซียน ไม่ว่าจะ เป็นเวียดนาม อังกฤษ ภาษาลาวก็พอคุยกัน ได้รู้เรื่อง แล้วก็การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวก็เป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องปรับปรุงภูมิทัศน์ให้สวยงาม ให้มีความพร้อม เพื่อที่จะมีชาวต่างชาติเข้ามาเที่ยวชมในจังหวัดของเรา เป็นส่วนที่จะต้องบำรุงรักษาหน่วยไหนที่จะปรับปรุงพัฒนาทำโครงการเข้ามาเพื่อของงบประมาณ เพื่อไปปรับปรุงเป็นปีๆ ไป”

จังหวัดมุกดาหารมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการจัดสรรงบประมาณและสนับสนุนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทางด้านอาเซียน โดยตรงคือสำนักงานการท่องเที่ยว และกีฬาจังหวัดมุกดาหาร ถ้าผู้บริหารท้องถิ่นมีแผนการเตรียมความพร้อมในด้าน

ต่างๆ ก็สามารถนำมาเสนอ โดยทำเป็นโครงการเข้ามาเพื่อขอของบประมาณได้โดยตรง แต่โดยส่วนใหญ่ผู้บริหารท้องถิ่น นิยมที่จะทำโครงการทางด้านโครงสร้างพื้นฐานเป็นหลักมากกว่าการดำเนินโครงการทางด้านอาเซียน

อย่างไรก็ดี พิเชฐ เคะชะคำกู (2557) ท่องเที่ยว และกีฬาจังหวัดมุกดาหาร ได้ให้แนวคิดและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเรื่องการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ โดยกล่าวว่า

“ก็คิดว่าหน่วยงานไหนที่ให้ความสำคัญช่วยเหลือเราได้ก็ควรจะทำ เพื่อเขาจะได้มาช่วย เช่น อบต.เล็ก บ้านที่กกับ อบจ.เขาก็จะได้ช่วย นั่นคืออาศัยหน่วยงานใหญ่ๆ มาทำข้อตกลงช่วยเหลือซึ่งกันและกัน”

ดังนั้น การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ จึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่ง โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรทำข้อตกลงกับหน่วยงานที่ใหญ่กว่า เนื่องจากหน่วยงานใหญ่ๆ เหล่านั้น จะมีศักยภาพเพียงพอที่จะสามารถช่วยเหลือหน่วยงานที่มีขนาดเล็กกว่าได้ แต่สิ่งที่จะต้องคำนึงถึงมากที่สุดคือ เจตนารมณ์ร่วม ซึ่งทั้งสองฝ่ายต้องมีความเข้าใจตรงกัน จึงจะสามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานให้ไปสู่เป้าหมายได้ด้วยดีทั้ง 2 หน่วยงาน การทำ MOU ร่วมกัน ถือเป็นการสร้างเครือข่ายความร่วมมือที่ประสบความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม

นอกจากนี้ ยังได้กล่าวถึงเรื่องการส่งเสริมอาชีพ เพื่อการพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ภายในท้องถิ่น โดยกล่าวว่า

“อาชีพที่อาเซียนเขาเปิดรับ ถ้าด้านท่องเที่ยวก็พวกพ่อครัว กู๊ก สำคัญ แล้วก็พวกที่อยู่ประจำโรงแรมจะเป็นอาชีพที่เขารับกันเป็นอาชีพหลัก เป็นอาชีพที่เขายอมรับ มันจะมีอยู่ 2-3 ตำแหน่งงาน รายละเอียดก็คงต้องไปดูว่ามีอะไรบ้าง แต่เป็นวิชาชีพที่เขารองรับ ควรจะส่งคนไปศึกษาเล่าเรียนอาชีพนี้ด้วย”

เห็นได้ว่า การบริหารทรัพยากรมนุษย์ไม่ได้มีเพียงเรื่องภาษาเพียงเรื่องเดียว แต่ควรเน้นการพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อรองรับตำแหน่งงานที่มีอยู่หรือกำลังจะเปิดรับในอนาคต โดยเฉพาะงานประจำที่อยู่ในโรงแรม เช่น พ่อครัว พนักงานต้อนรับ บริกร เป็นต้น ซึ่งถือเป็นอาชีพที่สังคมยอมรับและไม่ได้ดูขำแหย่ในสายตาของอาชีพอื่นๆ ดังนั้น ควรมีการส่งเสริมทักษะการบริการให้มีคุณภาพทัดเทียมกับโรงแรมขนาดใหญ่ เพื่อรองรับการเปิดอาเซียน

อนึ่ง ยังได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องของงบประมาณท้องถิ่น อีกว่า

“มันเป็นงบบริหารจัดการเขาเอง ต้องจัดการเอง ต้องไปประชุมว่าเราจะทำโครงการอะไรที่รองรับส่วนหนึ่งเป็นของเขา”

การจัดสรรงบประมาณออกมาส่วนหนึ่ง เพื่อนำมาใช้ในโครงการที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน เป็นบทบาทหน้าที่หลักของผู้ได้รับงบประมาณโดยตรง จึงเป็นไปได้ที่หน่วยงานอื่นๆ ภายนอก จะทราบปัญหาได้ดีกว่าหน่วยงานภายในท้องถิ่น ดังนั้น การเตรียมงบประมาณสำหรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) จึงต้องเริ่มมาจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสำคัญ เนื่องจากสามารถบอกถึงแผนงานและโครงการต่างๆ ที่จะทำให้ ถ้าหากจะรอความช่วยเหลือจากภาครัฐ (ส่วนกลาง) เพียงฝ่ายเดียวคงจะไม่ทันท่วงทีต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันของท้องถิ่น ทั้งนี้ ต้องมีการประชุม ปรึกษาหารือ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และหาแนวทางที่เหมาะสมร่วมกัน โดยกล่าวว่า

“ประเพณีคือจุดเด่น เราก็มีการพัฒนาส่งเสริมการแสดง มีการแลกเปลี่ยนทั้งไทยและลาว แล้วก็ทางวัฒนธรรมซึ่งรับผิดชอบทางด้านนี้โดยตรง เขาก็มีการประชุม สัมมนา มีการแสดง งานสำนักงานจะต้องมีศิลปะการแสดงมาแสดงในงานต่างๆ ให้นักท่องเที่ยวได้ชม”

จากปัญหาข้างต้น การบูรณาการวิธีการทำงานของทั้งภาครัฐ (ส่วนกลาง) และเอกชนจะเป็น

เรื่องที่ส่งผลดีต่อการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในท้องถิ่นให้เป็นที่รู้จักดีกว่าที่จะโยนความรับผิดชอบให้กับหน่วยงานอื่นๆ และกล่าวหาว่าไม่ให้การสนับสนุนหรือให้งบประมาณน้อยเกินไป ดังนั้น ควรเริ่มมาจากหน่วยงานของตนก่อน เพื่อเป็นแบบอย่างหรือโมเดลในการปฏิบัติงานส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในท้องถิ่น จนกลายเป็นแนวทางที่หน่วยงานอื่นๆ ยอมรับและนำไปปฏิบัติร่วมกันได้

อีกทั้ง พิเชฐ เฉชะคำภู (2557) ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดมุกดาหาร ยังได้ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับเรื่องของแรงงานท้องถิ่นว่า

“ในเมื่อมันเปิดอาเซียน เขาก็จะไปมาหาสู่กัน แล้วแรงงานของไทยมันก็แพง เรายังใกล้เคียงลาวด้วย แรงงานลาวก็ถูก คนเราก็มักวิ่งออกไป วันหนึ่งคิดหลายบาท แรงงานเรามันแพง เขาก็เลยหาแรงงานต่างชาติมาแทน ถ้าลดค่าแรงลงมา เราก็สามารถช่วยเหลือเกื้อกูลแต่ละชุมชนกันได้ ก็อยากจะฝากท้องถิ่นอย่าปั่นราคาค่าแรงให้มันสูงขึ้นเกินไปนัก”

การที่แรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในประเทศไทยนั้น ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อแรงงานท้องถิ่นอย่างที่คิด แต่มองว่าเป็นผลดีมากกว่า เนื่องจากแรงงานต่างด้าวได้เข้ามาช่วยในภาคการเกษตรของจังหวัดมุกดาหารไม่ให้หยุดชะงัก ถ้าพึ่งแค่เกษตรกรเพียงฝ่ายเดียวคงไม่สามารถทำการเกษตรได้อย่างทั่วถึง ดังนั้น ภาครัฐ (ส่วนกลาง) และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือ ต้องเข้ามาแก้ไขปัญหาส่วนนี้ให้ตรงจุด ด้วยการหาแนวทางและวิธีการ โดยเฉพาะอาชีพเพื่อรองรับแรงงานที่ไปทำงานต่างถิ่นให้กลับมาช่วยกันพัฒนาท้องถิ่นของตน โดยการสร้างแรงจูงใจในด้านต่างๆ เช่น ค่าตอบแทนที่สูงขึ้น การสร้างเสริมโอกาสทางธุรกิจให้กับแรงงานโดยเพิ่มช่องทางการค้าการลงทุนให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น และการสร้างหุ้นส่วนความร่วมมือทางธุรกิจร่วมกันภายในท้องถิ่น เป็นต้น

อภิปรายและสรุปผลการวิจัย

แนวคิดและข้อเสนอแนะของผู้ให้คำสำคัญ จำนวนรวม 3 ท่าน จาก 3 หน่วยงานดังกล่าว ทำให้ได้แนวทางมอบให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้นำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติ 5 ประการ ดังต่อไปนี้

1. การปรับทัศนคติของผู้บริหารท้องถิ่น

ภาครัฐ (ส่วนกลาง) ควรสนับสนุนให้ผู้บริหารท้องถิ่น เข้าร่วมการอบรมในโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ถือเป็นการเปิดโลกทัศน์ของผู้บริหารท้องถิ่นให้กว้างขึ้น ถ้าหากยังไม่มีแนวคิดก็ไม่สามารถสร้างเป็นวิสัยทัศน์เพื่อนำไปสู่แผนการเตรียมความพร้อมต่อการพัฒนาท้องถิ่นได้ และในแต่ละปีสำนักงานการท่องเที่ยว และกีฬาจังหวัดมุกดาหาร จะมีโครงการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการขึ้นมา โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำบุคลากรมาเข้าร่วมเพื่อรับการฝึกอบรมได้ ดังนั้น ผู้บริหารท้องถิ่นจึงควรเป็นแกนนำหลักในการเข้าร่วมอบรมดังกล่าว เพราะส่งผลดีต่อทัศนคติของผู้เข้าร่วมและยังได้รับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ทางด้านที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทำให้ผู้บริหารท้องถิ่นได้รับแนวคิดจากการเข้าร่วมอบรมและสามารถนำกลับไปใช้ในการสร้างวิสัยทัศน์ เพื่อนำมาพัฒนาท้องถิ่นของตนให้เกิดความเหมาะสมตามบริบทต่อไป

2. การส่งผู้ได้บังคับบัญชาเข้าฝึกอบรมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การทำงานร่วมกันอย่างบูรณาการต้องเริ่มมาจากการพัฒนาบุคลากรที่ดำรงตำแหน่งอยู่ให้ได้รับการอบรมเพิ่มเติม โดยส่งบุคลากรเหล่านั้นไปร่วมอบรมในโครงการต่างๆ ที่เหมาะสมตามลักษณะบทบาทหน้าที่ เพื่อนำความรู้ที่ได้กลับมาพัฒนาหน่วยงานของตน โดยเป็นที่ปรึกษาถาวรหรือเฉพาะกิจของผู้บริหารท้องถิ่นตามความเหมาะสมของตำแหน่งงาน ซึ่งทางหอการค้าจังหวัดมุกดาหารก็เป็นอีกหนึ่งหน่วยงานที่มีการฝึกอบรมอยู่ตลอดทั้งปี ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถส่งบุคลากรเหล่านั้นเข้าร่วมฝึกอบรม

ได้ ถือเป็นการบูรณาการร่วมกันในด้านการฝึกอบรม ไม่ว่าจะเป็นทางด้านภาษา ความรู้ หรือแนวทางในการปฏิบัติงาน จึงมีความเหมาะสมเป็นอย่างยิ่งหากเกิดความร่วมมือกันอย่างแท้จริงเกิดขึ้นภายในจังหวัด

3. การตั้งงบประมาณประจำสำหรับโครงการอาเซียน

ทางหอการค้าจังหวัดมุกดาหารได้ให้ข้อเสนอแนะให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติ แต่ก็ไม่มีอะไรคืบหน้ามากนัก อันเนื่องมาจากปัญหาทางด้านงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดนั่นเอง เมื่อเป็นเช่นนั้น ผู้เชี่ยวชาญ และปฏิบัติงานทางด้านที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจของจังหวัดมุกดาหารทั้ง 3 ท่าน จึงลงความเห็นไปในแนวทางเดียวกันว่าควรตั้งงบประมาณที่เป็นงบประมาณประจำสำหรับโครงการอาเซียน เพื่อนำมาแก้ไข ปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการคมนาคม โดยเฉพาะเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

4. การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ

การสร้างเครือข่ายความร่วมมือควรเริ่มสร้างจากความสัมพันธ์อย่างไม่เป็นทางการภายในท้องถิ่นก่อนเป็นลำดับแรก ถ้าคิดว่าสามารถร่วมกันพัฒนาได้แล้ว จึงค่อยทำ MOU ระหว่างหน่วยงานร่วมกัน การทำ MOU เป็นการสร้างความร่วมมือระหว่างองค์กร เป็นเรื่องที่มีความสำคัญ ดังนั้น การตัดสินใจของหน่วยงานต่างๆ ต้องร่วมกันคิดอย่างถี่ถ้วนว่าจะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อโครงการหรือเรื่องที่จะดำเนินการร่วมกันจริงๆ จากข้อเสนอแนะของ สมศักดิ์ ศรีบุญเรือง (2557) และ จันทร ดยงคนนท์ (2557) เห็นได้ว่ามีความเป็นห่วงต่อการทำ MOU ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างมาก เพราะบางโครงการที่ได้ดำเนินการไปแล้วไม่ประสบความสำเร็จหรือไม่เกิดประโยชน์อย่างแท้จริงต่อประชาชน เมื่อเป็นเช่นนั้น การทำโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเปิดอาเซียนจึงต้องมีการประชุม ปรึกษาหารือ เพื่อให้ได้เจตนารมณ์ที่

ชัดเจนในการทำข้อสัญญา ข้อตกลงต่างๆ ร่วมกัน อนึ่ง การทำ MOU ควรจะอาศัยหน่วยงานที่ใหญ่กว่าเข้ามาช่วยเหลือในการทำข้อตกลงต่างๆ ร่วมกันกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5. การปฏิบัติงานร่วมกันอย่างบูรณาการ

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนท้องถิ่น (OTOP) จะเกิดขึ้นมาจากท้องถิ่นฝ่ายเดียวเพียงลำพังไม่ได้แต่ต้องได้รับความช่วยเหลือจากผู้ที่มีความรู้และเชี่ยวชาญทางด้าน การสร้างผลิตภัณฑ์ให้กลายเป็นจุดเด่นของชุมชน โดยต้องร่วมมือกันอย่างเป็นระบบและปฏิบัติงานร่วมกันอย่างบูรณาการ เพื่อสร้างหุ้นส่วนทางธุรกิจ อีกทั้ง ยังเป็นการทำให้ผลิตภัณฑ์ชุมชนท้องถิ่น (OTOP) เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย ช่วยทำให้ประชาชนในท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นจากอาชีพหลักที่ทำอยู่ อย่างไรก็ดี ถ้าหากผลิตภัณฑ์ชุมชนท้องถิ่น (OTOP) สามารถสร้างรายได้อย่างเป็นกรอบเป็นกำ และมีคุณภาพดี ก็อาจจะกลายเป็นอาชีพหลักของประชาชนในท้องถิ่นได้ต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาในครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยคำแนะนำและการชี้แนะชี้แนะแนวทางวิจัยทั้งหมดทั้งหมดจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิวัช ศรีโกลางกุล อาจารย์ประจำวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัย ขอนแก่น และยังได้รับความช่วยเหลือจาก นางสาวเมธิณี สุขกาย สำหรับการตรวจทานบทคัดย่อภาษาอังกฤษเพื่อให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณทั้ง 2 ท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงการต่างประเทศ. ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) [ออนไลน์] 2556 [อ้างเมื่อ 29 ธันวาคม 2556]. จาก <http://www.mfa.go.th/asean/contents/files/organi ze-document-1808.pdf>.

ไชยวัฒน์ คำชู และ ฉัชชาภัทร อุ่นตรงจิตร. ประชาคมอาเซียนกับการปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: ส.เจริญการพิมพ์; 2555.

ทีมข่าวภูมิภาค. คสช. ยกมุกดาหารเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ. ไทยรัฐ. [วารสารออนไลน์] 21 กรกฎาคม 2557 [อ้างเมื่อ 22 กรกฎาคม 2557]. จาก <http://www.thairath.co.th/content/437804>.

สำนักนโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. รายงานการศึกษาโอกาสและผลกระทบของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อกระทรวงมหาดไทย. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงมหาดไทย; 2555.